

Skarsnön låg skinande öfver heden, der man, så stor hon var, såg bara en enda människoboning, och det var en liten stuga, gammal och grå.

De måtte lefva ett ledsamt lif, stackarne, som bo der inne, tänkte väl mången resande, som färdades der fram om. Och ödsligt såg det ut på heden, äfven om sommaren, det kan icke nekas. Ljung och klappersten, buskris och martallar, det var allt som hon kunde fägna ögat med. Men sjelfva stugan var god nog i sitt slag. De mossslupne väggstockarne hade frisk kärne och höllo väl till hopa mot köld och blåst. Skorstenen steg bred och tvärsäker öfver torftaket, som om sommaren liknade grönt sammet och prydde sig med rödgula blommor. I täppan vid gafveln vuxo då potatis, morötter och kål, och vid stängslet vallmo, ringelblommor och rosor. Der stod också en apel och under den en liten bänk. Fönstret hade en gardin, som alltid var hvit.

Stugan och täppan egdes af mor Gertrud, och hon bodde der med en ungersven, som hette Vigg.

Det var tidigt på morgonen, då mor Gertrud gick ut att göra uppköp hos landthandlaren i den aflägsse byn. Nu led det mot solnedgången, men hon var icke hemkommen. Vigg var ensam i stugan. Tystnad rådde rundt omkring, så långt heden räckte. Under hela dagen hade icke en bjällra hörts och icke en färdeman varit sedd.

Vigg låg på knä med armbågarne mot bordet och tittade ut genom fönstret. Det hade fyra rutor: de tre voro öfvervuxna med isblommor, men på den fjerde hade han andats, så att isen tinat upp. Han väntade på mor

Var icke okynnig, Rapp! Stilla, Snapp! Nätt, styr dig!
Lätt, håll dig i skinnet! ropade den som satt i släden. Sen
hoppade han ur och gick fram till fönstret.

Maken till karl hade Vigg aldrig sett. Men så hade han
då ej heller sett mycket folk. Det var en liten gubbe, just
lagom för sådane hästar. Hans anlete var fullt af rynkor,
och det långa skägget liknade mossan på stugutaket. Klä-
derna voro ludna från topp till tå. I ena mungipan satt en
snugga; ur den andra ringlade rök.

God afton, trubbnos! sade han.

Vigg tog sig om näsan och svarade: god afton.

Är någon hemma? frågade gubben.

Du ser ju, att jag är hemma.

Ja, det har du rätt i. Jag frågade litet dumt. Men du
har så mörkt der inne, fast det är julafton.

Jag får både julbrasa och julljus, när mor kommer hem.
Ett ljus med tre grenar, du.

Hå, mor Gertrud är icke hemkommen än, och du är en-
sam och får vara ensam en god timme till. Är du icke rädd?

Gertrud. Julvännen tyckte äfven mycket om prestgården, ty här voro människorna alltid vänliga mot hvarandra och mot husdjuren och ville, att alla skulle vara lyckliga.

Medan de fortsatte färden, mötte de i skogen en nisse, som hängde läpp och såg butter ut.

Hvart går du, frände? sade vännen.

Nisse nöter nu sin sko,
för att söka annat bo,
svarade tomten.

Hvarför det? sporde vännen.

Nissen svarade trumpet:

Far plär snaska
ur en flaska,
mor är en slaska,
barnen ä' stygga
och aldrig snygga.

voro så milda och lidande, att Vigg förde båda händerna till anletet och ej kunde se upp.

Julvännen omtalade nu, huru den fattiga mor Gertrud på heden tagit upp den fader- och moderlöse lille Vigg, huru hon flätade mattor och band qvastar och sålde till landthandlaren i byn, för att skaffa födan åt honom, huru hon sydde och lagade hans kläder, huru hon arbetade med lust och kärlek och bar försakelser för hans skull och huru

hon gladdes åt hans friska lynne och modiga hjerta och blomstrande kinder och trofasta ögon och gerna förlät hans pojkestreck — ja, hon bad till Gud för honom hvar qväll, innan hon somnade, och i dag på morgonen hade hon i den smällkalle vintern gått långt bort till byn, endast för att kunna glädja honom på aftonen med grenljus och annat smått.

Och medan vännen talade så, lade tussarne tunga gyllene vigter i det godas vågskål, och den fula gröna paddan